

Siūlomų šilumos ūkio įstatymų pakeitimų esmė. Už ir prieš.

Dr. Valdas Lukoševičius

2019-03-25

Tarptautinė praktika ir patirtis

*Švedijos Pramonės ministerija: **Konkurencijos įgyvendinimas** šilumos sektoriuje **padidintų šilumos tiekimo kaštus apie 10-15 procentų** dėl reikalingų papildomų techninių investijų ir kitų sąnaudų*

*Vokietijos Antimonopolinė tarnyba: Šilumos gamybos ir perdavimo **atskyrimas** pareikalautų **papildomų reikšmingų sąnaudų ir sudarytų tik labai ribotas galimybes konkurencijai***

Suomijos konsultacinė bendrovė POYRY: Dvišaliai ilgalaikiai susitarimai taikomi tarp NŠG ir CŠT kol kas geriausias santykių modelis, kurio neverta keisti. Konkurencija potencialiai galima tik labai didelėse CŠT sistemose 5000 GWh/m. ir daugiau.

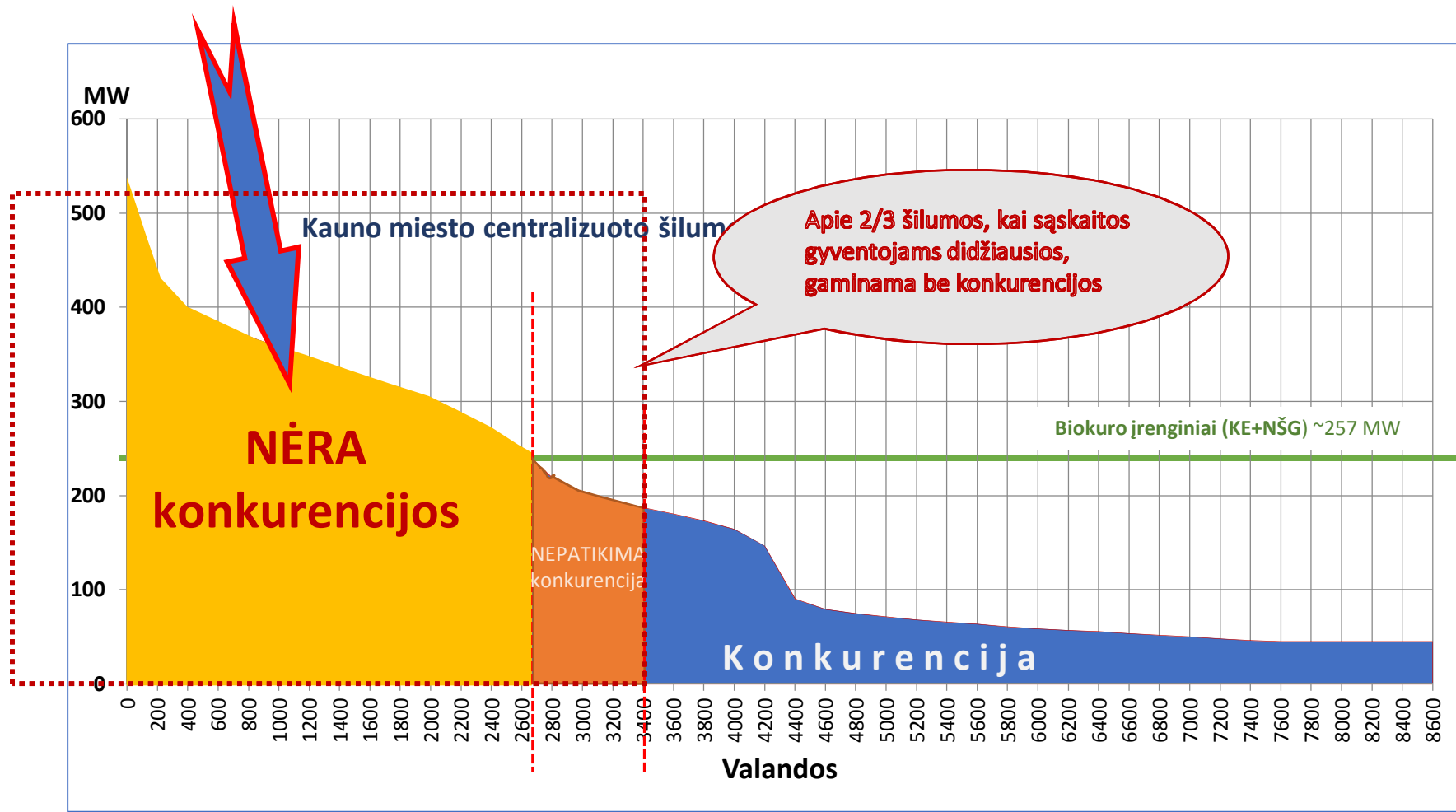
THIRD-PARTY ACCESS TO DISTRICT HEATING NETWORKS, Copyright © 2018 Pöyry Management Consulting Oy 9 May 2018

Konkuruojama tik dėl vartotojų arba taikomas SKATINAMASIS REGULIAVIMAS

Konkurencijos neveiksmingumas Kaune, kur daugiausiai šilumos gamintojų

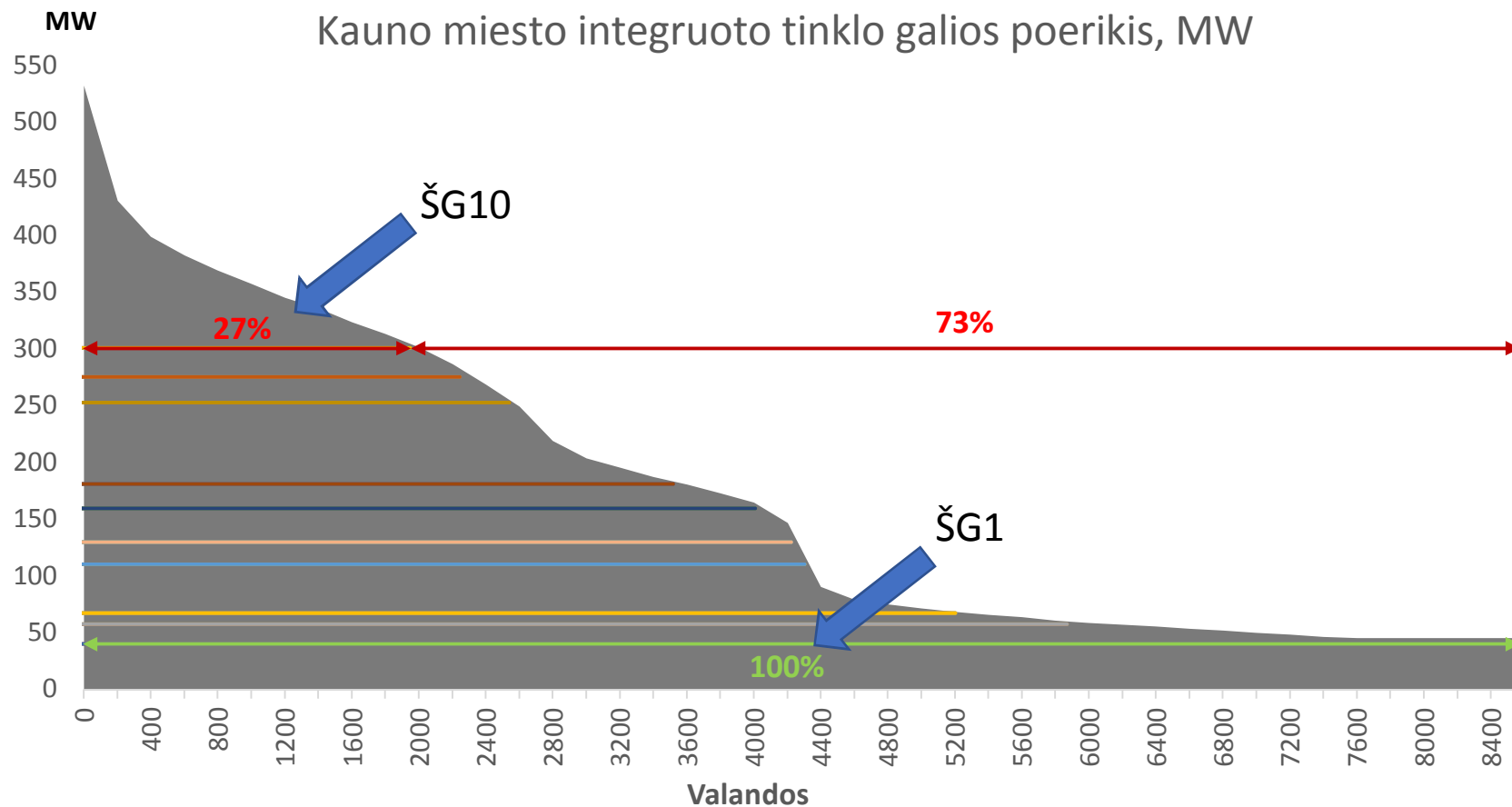
Ekonomiškai neatsiperka katilų įrengimas trumpalaikiam darbui,
todėl reali konkurencija žiemos mėnesiais nevyksta ir nevyks

Biogalingumai:
KE – 72 MW; NŠG – 185 MW
VISO 257 MW

Galimybė surinkti metines pajamas iš šilumos gamybos

- Ekonomiškai NETIKSLINGAS katilų įrengimas TRUMPALAIKIAM DARBUI
- Ekonominiam gyvybingumui užtikrinti REIKIA PASTOVIŲ PAJAMŲ arba NUTRAUKTI VEIKLĄ
- Dėl netolygaus darbo apimčių REALI KONKURENCIJA NEJMANOMA

Konkurencijos (ne)galimybės šilumos gamybos srityje

- Žiemos mėnesiais ***nėra prielaidų konkurencijai***
- Kad sukurti ***realią*** konkurenciją reikia papildomai investuoti ***sukuriant perteklių biokuro naudojantių katilinių*** net žiemos mėnesiams, tačiau tai išdidintų kapitalo sąnaudas, kurios neatsvertų konkurencijos efekto
- Konkurencija ***neveiksminga***, nes daugumoje CŠT sistemų veikia ***1-4 konkuruojantys šilumos gamintojai***
- ***Suplakta į krūvą konkurencija ir reguliavimas*** sukuria sumaištį
- Jeigu ***biokuro katilinė gamina šilumą už dujinio katilo kainą*** vartotojams naudos ***nedaug...***

Todėl Lietuvoje ir anksčiau, ir dabar **taikomas RIBOJANTIS REGULIAVIMAS:** (apribota ar reguliuojama konkurencija?).
Gaminamai šilumai taikoma **LEISTINA PARDAVIMO KAINOS RIBA:**

1. Reguluojamo šilumos tiekėjo kintamųjų sąnaudų dedamoji (*iki 2018-12-01*)
2. Šilumos gamybos kaina naujoje „virtualioje“ biokuro katilinėje (*nuo 2018-12-01*)
3. Siūlomas trečias kelias – leistina pardavimo kainos riba, pagal faktines pagrįstas (kapitalo) ir vidutines rinkos sąnaudas (eksploatacinės)

**Apie tikrąją konkurenciją kalbėti netenka, tačiau kalbama.
Realiai, vyksta kova tik dėl leistinos kainos kartelės dydžio...**

„Konkurencija“ kintamųjų kaštų ribose: (+) ir (-)

- + užtikrinami šilumos tiekimo parametrai ir patikimumas
- + vartotojams tai buvo pigiausias variantas
- ! visi ***NŠG investavo, veikiant šiam modeliui***
- + atsirado daug šilumos gamybos įrenginių (ŠGI) naudojančių biokurą
- ? tik ***šilumos tiekėjo biokuro katilinės mažino savo*** kartu ir NŠG kainas žiema, nes taip sumažėdavo leistinos kainos kartelė (*palyginamosios sąnaudos*)
- + šilumos kainos mažėdavo vasarą
- kai kurie nepriklausomi šilumos gamintojai (NŠG) pradėjo per mažai uždirbti ir ***pasirūpino „konkurencijos“ modelio pakeitimu***

Dabartinė „konkurencija“ pilnais kaštais: (+) ir (-)

- Visi privalo maksimaliai uždirbti žiemos mėnesiais, kad „sukaupti lašinių“ visiems metams. Dėl to šilumos kainų skirtumai žiemą ir vasarą bus dar didesni... AR TO laukia šilumos vartotojai ir biudžeto skirstytojai?
- ***Neįmanoma užtikrinti mažiausių sąnaudų principo***, nes visą mėnesį reikia supirkti NŠG šilumą, kai tuo tarpu yra prieinama pigesnė šiluma (pavyzdžiui, elektrinių šiluma išmetama į orą, o pleškinamas biokuras ir t.t.)
- Nepanaikina veiklos skirtumų: ***pelno*** ir darbo užmokesčio ***skirtingas reguliavimas***, skirtinga verslo aplinka ir kainodara, kurie šiuo atveju esminiai
- Neįmanoma kurti optimalias CŠT sistemas – šilumos ***gamintojų atėjimas ir išėjimas neprognozuojamas***
- ***Reikšmingai pakelta šilumos pardavimo kainos kartelė leidžia šilumos gamintojams užsidirbti viršpelnį žiemos mėnesiais: nereguliuojami NŠG pasiliks sau, reguliuojami NŠG „kontroliuos“, o šilumos tiekėjai grąžins vartotojams***
- Kai kurie ŠGĮ gali nebedirbti iš viso, ***pasiekę leistino metinio pajamingumo ribą!!!***

„Konkurencijos“ pilnais kaštais perspektyvos (+) ir (-)

? Galimas reguliuojamų *šilumos tiekėjų pakeitimas privačiomis katilinėmis* šilumos gamyboje

- ***Viešosios investicijos*** dėl jų rizikos ***brangsta*** arba stabdomos
- Jau padarytos ***investicijos viešosiomis lėšomis*** gali ***nebesugrįžti***
- Neoptimalūs kapitalo kaštai ***didina bendruosius šilumos tiekimo kaštus***
- Gali suprastėti reguliuojamų ŠT įmonių finansinė padėtis, kuri ***apsunkins licenzijuojamos veikos vykdymą***
- ***Iš veiklos gali pasitraukti bankrutavę ŠGL*** – mažėja patikimumas ir „konkurencijos“ bazė

+ **Gera uždirbs kai kurie nereguliuojami NŠG** (reikia visiems siekti šito statuso...)

Miestas	Pirktą šilumą iš NŠG 2018 ct/kWh	Leistina riba 2019, ct/kWh	Dujinio katilo šiluma, ct/kWh	NŠG pasiūlymai, ct/kWh	Pastabos
VILNIUS	2,85 – 3,01	3,43	Nesiūlyta	3,25 – 3,42	Visa NŠG šiluma supirktą
KAUNAS	2,16 – 2,70	3,83	4,21 aukcione	2,76 – 3,23	Dalis NŠG šilumos nenupirktą
KLAIPĖDA	2,05 – 2,88	4,04	4,04 aukcione	3,00 - 3,83	Visa NŠG šiluma supirktą
PANEVĖŽYS	-----	4,10	3,59 aukcione	3,15 – 3,76	
VISAGINAS	2,27 – 3,33	3,64	Nesiūlyta	3,59 – 3,63	Visa NŠG šiluma supirktą

SIŪLOMAS ŠILUMOS GAMYBOS ORGANIZAVIMO MODELIS

Nustatomi pigiausi ir prieinami šilumos gamybos šaltiniai

Potencialiai pavojingą šilumos tiekimą mieste šilumos šaltiniai turi užtikrinti nepertraukiamai. Negalima „subankrotinti“ būtinųjų įrenginių

- Šilumos tiekėjas iki kiekvienų metų liepos 1 dienos **nustato maksimalų šiluminės galios poreikį** atskiroje CŠT sistemoje sekančiam šildymo sezonui ir **paskelbia metinę šilumos gamybos programą** – galios poreikį
- **Visi** atskiroje CŠT sistemoje veikiantys šilumos gamybos įrenginiai (*toliau ŠGĮ arba gamintojai*), tiek priklausantys NŠG, tiek ir CŠT įmonei, ***dalyvauja metiniame šiluminės galios aukcione***

Pagal pasiūlytą ***mažiausią planuojamos šilumos kainos kriterijų*** suformuojamas šilumos gamintojų „portfelis“ iš CŠT ir NŠG įrenginių, kuris užtikrina mažiausias metines šilumos gamybos kainas

Pirmasis pigiausios šilumos šaltinių nustatymo etapas

- Metiniam galios aukcionui konkuruojantys šilumos gamintojai siūlo **nuolat prieinamą** šilumos gamybos įrenginių **galią ir planuojamą vidutinę šilumos gamybos kainą (ŠGK)**, paskaičiuotą pagal formulę:

$$\text{ŠGK} = (\text{TS} + \text{NP})/\text{Q} + (\text{SPS}/\text{Q} + \text{KS} + \text{KK}), \quad \text{EUR/MWh}$$

- TS – siūlomos konkurencinės turto nusidėvėjimo metinės sąnaudos, neviršijančios apskaitoje nustatyto ir pagal Pelną mokesčio įstatymą reglamentuojamo jų dydžio, EUR/m.
- NP - pageidaujamas pelnas (dydis, neviršijantis reguliuojamos investicijų grąžos, kaip WACC nuo faktinės likutinės turto vertės analogiškai kaip nustatoma dabar šilumos tiekėjui), EUR/m.
- Q – metinė šilumos gamybos apimtis (8600 h/m. x 0,45 x siūloma parengtoji galia, MW), MWh/m.
- SPS – sąlygiškai pastoviosios sąnaudos, neviršijančios VKEKK nustatytos palyginamojo rodiklio (EUR/MWh) ribos, EUR/m.
- KS - kintamųjų sąnaudų koeficientas (priedas prie kuro kainos, įvertinantis techninį efektyvumą, elektros sąnaudas ir t.t.), neviršijantis VKEKK nustatytos palyginamojo rodiklio (EUR/MWh) ribos, EUR/MWh.
- KK – kuro arba kitų išteklių kaina, iš anksto žinoma arba vieninga visiems dalyviams, EUR/MWh.

Šilumos gamyba efektyviausiais ir technologiškai būtinais įrenginiais

- Būtinųjų šilumos gamintojų komplektas suformuojamas pagal metinio galios aukciono rezultatus, iš NŠG ir CŠT efektyviausių įrenginių, jiems apmokama konkurencingos nusidėvėjimo sąnaudos ir investicijų grąža (*ne sugalvotos, o faktinės išlaidos*)
- Tiek CŠT, tiek NŠG galios aukcione konkuruojantys įrenginiai negali viršyti pagrįstų (faktinių arba reguliuojamų) nusidėvėjimo sąnaudų bei grąžos
- Trūkstant šiluminio galingumo poreikį, įvertinus galios aukciono rezultatus, užtikrina reguliuojamas šilumos tiekėjas
- Taip sumažinamas pikinių ir rezervinių galių poreikis, nebereikia nuolat išlaikyti perteklinių ir neveikiančių įrenginių – mažėja bendrosios sąnaudos

Galios aukciono (+)

- a. Užtikrinamas technologinis patikimumas, mažiausiomis sąnaudomis vienerius metus
- b. Vienodos konkurencijos sąlygos visiems šilumos gamintojams
- c. Investicijų į biokurą ar pan. nauda ir efektas nukreipiamas šilumos vartotojų labui
- a. Galimas metinės šilumos gamybos planavimas ir sąnaudų optimizavimas;
- b. Išeliminuojama galimybė „uždarbiauti“ CŠT sistemose, kur trūksta biokuro katilinių
- c. Užtikrinamas šilumos gamybai tinkamiausių įrenginių ekonominis gyvybingumas su protinga ir pagrįsta investicijų grąža;
- d. Palaikant stabilų ŠGJ skaičių CŠT sistemoje išlieka ilgalaikė galimybė kasmetinei konkurencijai dėl šilumos gamybos
- e. Elektrinės gauna galimybę užsitikrinti stabilų darbą (kogeneracijos režimu) bent metams į priekį
- f. Realiai ir pagrįsta grąža jau suderintų ir įgyvendintų investicijų apmokėjimui
- g. NŠG gauna geresnes sąlygas negu iki tol kai konkuravo tik kintamųjų sąnaudų ribose
- h. Šilumos gamybos rinka visada atvira ir kitiems gamintojams, jeigu tik jie gali patiekti pigesnę šilumą, negu būtinieji ŠGJ

Antras mažiausiųjų gamybos kaštų užtikrinimo etapas

- Tiek laimėję galios aukcioną, tiek nelaimėję arba nauji šilumos gamintojai kiekvieną mėnesį ***dalyvauja šiluminės energijos gamybos aukcione*** konkuruodami dėl faktinės energijos gamybos apimčių ir dėl galimybės padengti pastoviąsias sąnaudas bei užsidirbti papildomą pelną, jeigu šiluma gaminama mažesnėmis sąnaudomis, negu VKEKK nustatytos vidutinės pastoviųjų sąnaudų arba atkoreguotos pagal vidutines kuro kainas kintamųjų sąnaudų vertės
- Energijos aukcione būtinieji šilumos gamintojai savo pasiūlymuose **negali viršyti** galios aukcionui **siūlyto suminio pastoviųjų sąnaudų dedamosios (SPS) ir kintamosios dedamosios (KS+KK)**, kurioje įskaičiuota vidutinė kuro kaina, **dydžio**.
- Antras konkurencijos etapas ***patikrina mažiausius kaštus*** ir papildomai motyvuoja dalyvauti šilumos gamybos aukcionuose, nes ***yra galimybė užsidirbti papildomą pelną***, efektyviau nei vidutiniškai gaminant šilumą

Būtinųjų ŠGĮ prieinamumas ir motyvacija konkuruoti kiekvieną mėnesį

- Būtinieji ŠGĮ, laimėję galios aukcioną, 12 mėnesių (nuo spalio 1 iki spalio 1 dienos) ***užtikrina*** savo įrenginių ir pasiūlytos galios ***prieinamumą*** kiekvienam mėnesiui, o už tai jiems ***kompensuojamos*** galios aukcionui pasiūlytos ***turto nusidėvėjimo sąnaudos ir investicijų grąža***, kurie atitinkamai įskaičiuojami į reguliuojamas šilumos kainas
- Galios aukciono laimėtojai ***pasidengia pagrįstas naudojamą turto sąnaudas ir investicijų grąžą***, o šilumos gamybos aukcione ***turi galimybę pasidengti pastoviąsias bei kintamas sąnaudas ir uždirbti papildomą pelną***
- ***Nesudalyvavus*** mėnesiniame gamybos aukcione, galios aukciono laimėtojai ***praranda*** proporcingą nepagamintos šilumos kiekiui „aukcioninių“ nusidėvėjimo sąnaudų ir investicijų grąžos kiekį

Reguliavimo ir kainodaros supaprastinimas (+)

Dalyvaujantys galios aukcione Reguliatoriui pateikia ataskaitinius duomenis:

1. Likutinę veikloje naudojamą turto vertę
2. Nusidėvėjimo sąnaudų metinį dydį
3. Sąlygiškai pastoviuųjų sąnaudų metinį dydį
4. Kintamųjų sąnaudų būtinas priedas prie kuro dedamosios

Iš pateiktų duomenų (3 ir 4) formuojami vidutiniai veiklos rodikliai viršutinėms kainų riboms nustatyti

Dalyvaujantys tik šilumos gamybos aukcione **jokių duomenų neteikia**

Faktinis **pelnas neribojamas**

Galios aukcione uždirbamas **minimalus išgyvenimas** (kapitalo sąnaudos), o mėnesiniame **energijos aukcione** uždirbama visos kitos **būtinės pajamos (pastoviosioms ir kintamoms išlaidoms padengti ir papildomas pelnas**, dirbant efektyviau nei vidutiniškai)

Ribiniai veiklos **rodikliai koreguojami kas met** pagal faktinius ataskaitinius duomenis

Privalumai - **trūkumai**

- + Užtikrinamos nuolatinės minimalios pajamos, garantuojančios ŠGĮ išlikimą veikloje
- + Veiklos planavimas bent metams į priekį – mažina bendruosius kaštus
- + CŠT sistemoje visi šilumos gamintojai užtikrina savo veiklą, todėl CŠT įmonė gali patikimai planuoti rezervinių ir pikinių įrenginių poreikį
- + Šilumos gamintojai suinteresuoti minimizuoti pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas
- + Optimizuojamas veikiančių ŠGĮ parkas
- **Kai kurie nereguliuojami NŠG prarastų viršpelnį...**

Konkurencija ar Reguliavimas šilumos ūkyje?

- Ar efektyvi konkurencija tarp 2-4 dalyvių
- Ar konkurencija padidės daliai jų nutraukus veiklą
- Ar privatus investuotojas nepasinaudos bet kuria galimybe siekti pelno?
- Ar galima užsidirbti visiems metams per vieną mėnesį?
- Ar tikslas yra „konkurencija“ ar mažiausios šildymo išlaidos?
- Ar?
- Ar?

Eilinis viešojo intereso ir kapitalo konfliktas monopolinėje rinkoje – nieko naujo:

Šilumos ūkio nuoma, pastatų (ne)administravimas, VST, LEO, VIAP...

Bandoma persidalinti monopolines pajamas ir tiek

Kapitalą „maloniau“ atstovauti negu vartotojus

Vartotojai už viską sumokės...

Naudingos nuorodos:

www.lsta.lt

Daugiau informacijos?

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimai

- **1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas**
- Papildyti 2 straipsnį 10 dalimi ir ją išdėstyti taip:
- **„10. Būtinieji šilumos gamintojai – aukciono tvarka kiekvienais metais nustatomas šilumos gamintojų sąrašas konkrečioje aprūpinimo šiluma sistemoje, kurie užtikrina teisės aktų reikalavimais nustatytą šilumos tiekimo kokybę mažiausiomis sąnaudomis ir kuriems kompensuojamos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytos šilumos gamybai naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) pagrįstos sąnaudos ir būdinga energetikos sektoriui protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža.“**
- Buvusias 2 straipsnio 10-16 dalis laikyti atitinkamai 11-17 dalimis.
- Papildyti 2 straipsnį 18 dalimi ir ją išdėstyti taip:
- **„18. Metinis būtiniosios šilumos gamybos galios įrenginių aukcionas – aprūpinimo šiluma sistemai būtinų šilumos gamybos įrenginių suminės galios parinkimas aukciono būdu, patenkinant aprūpinimo šiluma sistemos poreikius projektinėmis sąlygomis, ne mažiau kaip vienerių metų laikotarpiui, užtikrinant mažiausias šilumos gamybos metines išlaidas.“**
- Buvusias 2 straipsnio 17-56 dalis laikyti atitinkamai 19-58 dalimis.

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimas

- 2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas
- Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:
- „2. Šilumos gamyba grindžiama pagal Nacionalinėje energetikos strategijoje, Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje ir šilumos ūkio specialiuosiuose planuose nustatytas šilumos gamybos šaltinių atnaujinimo, plėtros ir/ar naudojamo kuro konversijos planuojamas apimtis ir vietą, konkurenciją tarp šilumos gamintojų. Siekiant užtikrinti konkurenciją tarp šilumos gamintojų, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija tvirtina Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadą, privalomą visiems asmenims, kurie verčiasi energetikos veikla šilumos energijos sektoriuje, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų. **Veiksminga konkurencija užtikrinama organizuojant metinį būtinės šilumos gamybos galios įrenginių aukcioną, kuris užtikrina minimalų metinių sąnaudų šilumos gamybai kiekį. Šio aukciono būdu atrinktiems būtiniesiems šilumos gamintojams apmokamos šilumos gamybai naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) pagrįstos sąnaudos ir būdinga energetikos sektoriui protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža, o jie kiekvieną mėnesį dalyvauja šiluminės energijos aukcione, neviršydami metiniam būtiniosios šilumos gamybos galios įrenginių aukcionui pasiūlytos eksploatacijai būtinų sąnaudų pastoviosios ir kintamosios dedamųjų viršutinių ribų, įvertinant faktines kuro išlaidas, suminio dydžio. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustato metinio būtiniosios šilumos gamybos galios įrenginių aukciono taisyklės bei tvirtina jo organizavimo tvarką. Kiti šilumos gamintojai, nedalyvavę ar nelaimėję metinio būtinės šilumos gamybos galios įrenginių aukciono, dalyvauja mėnesiniame šiluminės energijos gamybos aukcione kartu vienodomis teisėmis (sąlygomis).“**

Galimi skatinamosios kainodaros elementai

- Pasibaigus metams visų reguliuojamųjų šilumos gamintojų **leistino pelno riba** (normatyvas, %) koreguojamas pagal vidutinės faktinės metinės pagamintos šilumos kainos dydį ir techninės kokybės rodiklius. Tai yra, **kuo šiluma buvo gaminama pigiau, tuo didesnį faktinio leistino pelno dydį turi teisę pasilikti šilumos gamintojas**. Viršpelnis perduodamas šilumos vartotojams, tuo dydžiu mažinant šilumos gamybos kainą kitais metais. Tai yra skatinamoji kainodara šilumos gamintojams - **pelninga šilumą gaminti pigiau**
 - Šilumos tiekėjui taikoma bendrojo **leistino pelno norma** (viršijus kurią pajamos perduodamos vartotojams sekančiais metais), $WACC + PELNO PRIEDAS$ **atvirkščiai proporcingas vidutinei šilumos tiekimo kainai praėjusiais metais**. Padidinta leistinojo pelno norma, taikoma sekančiais metais, ir įvertinama, atliekant metinius šilumos kainų perskaičiavimus
- Tai skatinamoji kainodara šilumos tiekėjui įtraukti pigesnės šilumos gamybos šaltinius ir optimizuoti CST sistemas*

Reikalingi teisės aktų papildymai/pakeitimai

- Metinių galios aukcionų reglamentavimas esamoje Šilumos supirkimo iš NŠG tvarkoje
- Šilumos kainų metodikos patikslinimas, kad ji taikoma visiems NŠG, kurie siekia pastoviųjų pajamų
- Šilumos ūkio įstatymo atitinkama pataisa

PAKEITIMAI VISIŠKAI SULYGINA KONKURENCIJOS SĄLYGAS IR GALI BŪTI LENGVAI ĮGYVENDINAMI

VKEKK darė esminius „konkurencijos“ modelio pakeitimus be įstatymų keitimo

ŠŪĮ pataisa dėl konkurencijos sąlygų suvienodinimo

- **3 straipsnis. Konkurencija šilumos ūkyje**
- **1.** Konkurencija tarp alternatyvių energijos rūšių tiekėjų, tenkinant šilumos vartotojų poreikius, įgyvendinama atsižvelgiant į Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje ir šilumos ūkio specialiuosiuose planuose nustatytus tikslus ir priemones, nustatant vartotojų šilumos poreikių tenkinimą jiems mažiausiomis sąnaudomis, užtikrinant saugų tiekimą ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai bei įvertinant išorines sąnaudas, taip pat kitomis šio įstatymo nustatytomis priemonėmis. Šilumos vartotojai turi teisę pasirinkti alternatyvių energijos rūšių šilumos tiekėjus, įsirengti vietinę šildymo sistemą, jeigu tai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams.
- **2.** Šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija. Siekiant užtikrinti konkurenciją tarp šilumos gamintojų, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija tvirtina Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadą, privalomą visiems asmenims, kurie verčiasi energetikos veikla šilumos energijos sektoriuje, įskaitant asmenis, ketinančius plėtoti šilumos energijos gamybą ir prisijungti prie šilumos perdavimo tinklų.
- **2a.** Veiksminga konkurencija užtikrinama **organizuojant metinį būtiną šiluminę galios aukcioną įrenginių komplektą, kuris užtikrina minimalų metinių sąnaudų kiekį. ir jo pagrindu suformuojant būtinųjų šilumos gamybos Būtinieji šilumos gamintojai tampa reguliuojamaisiais: jiems apmokamos pagrįstos pastoviosios sąnaudos ir investicijų grąža, o jie kiekvieną mėnesį dalyvauja šilumos gamybos aukcione, neviršydami metiniam aukcionui pasiūlytos kintamosios dedamosios dydžio, įvertinant faktines kuro išlaidas. Kiti šilumos gamintojai dalyvauja mėnesiniame šilumos gamybos aukcione.**

Siūlytina ŠŪĮ pataisa dėl skatinamosios kainodaros

- DEŠIMTASIS SKIRSNIS
- ŠILUMOS KAINOS IR TARIFAI. SĄNAUDŲ APSKAITA. INVESTICIJOS

- **32 straipsnis. Šilumos kainodara**

- 1. Šilumos kainos yra vienanarės arba dvinarės. Šilumos vartotojas moka už suvartotą šilumos energiją pagal šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nurodyta tvarka nustatytą vienanarę arba dvinarę kainą pasirinktinai.
- 2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinųjų atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Turto nuomos mokesčiai ir kitos sąnaudos, nesusiję su šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veikla, negali būti įtraukiami į šilumos ar karšto vandens kainas. Į šilumos ar karšto vandens kainas negali būti įtraukiamos jokios sąnaudos, susijusios su pastatų vidaus šildymo (įskaitant ir šilumos punktus) ir karšto vandens sistemomis. Apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamos ar sąnaudos įvertinamos skaičiuojant šilumos kainas šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka.
- **2a. Šilumos ūkyje taikoma skatinamoji kainodara, kai investicijų grąža ir darbo užmokesčio dydis priklauso nuo veiklos techninio-ekonominio efektyvumo.**

Šilumos tiekimo organizavimas – vietos valdžios organų prerogatyva

- Vietos savivaldos įstatymas

6 str. 30 p. – šilumos tiekimo organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija, t. y. įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą.

- Šilumos ūkio įstatymas

Savivaldybės tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais atitinkamoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje nustatyti sprendiniai ir priemonės

Naujoji tvarka atima iš savivaldybių teisę optimaliai vystyti miestų infrastruktūrą

ŠILUMOS GAMYBOS VYSTYMO KRYPTYS

- Įgyvendinti naujus aplinkosauginius standartus
- Reikia reguliariai atnaujinti katilų parką
- Reikės investuoti į „0“ kainos išteklių naudojimą
- Konkurencija dėl vartotojų su kitais šildymo būdais
- Diegti vėsinimo technologijas panaudojant šilumos siurblius ir akumuliaciją
- Pažangiose šalyse kuriamos **integruotos** šilumos, vėsumos ir elektros sistemos
- Šilumos gamyboje diegti valandinę prekybą...

Reikės naujų investicijų ir sukurti integruotą kompleksinę į vartotoją orientuotą vieningą energetinę-komunalinę miesto infrastruktūrą

AR TAI SUDERINAMA SU „LAUKINE“ KONKURENCIJA?